

Mijn geheim: De kosten en baten van geheimen voor ouders in de adolescentie

Catrin Finkenauer, Rutger C. M. E. Engels & Wim Meeus

My secret: costs and benefits of keeping secrets for parents in adolescence

Traditional views regard secrecy as problematic and associated research among adults almost exclusively focuses on its physical and psychological costs for the secret-keeper. Contrary to this negative view on secrecy, the present paper proposes that secrecy may have developmental functions that bear particular importance in the period of adolescence. Specifically, it should contribute to adolescents' feeling of autonomy and independence from parents. A cross-sectional study was conducted to examine the links between secrecy and psychosocial well-being and development among 227 adolescents. Results showed that keeping secrets from parents is associated with physical and psychological costs in adolescence. Confirming the prediction that secrecy may have developmental benefits, however, secrecy contributed to adolescents' emotional autonomy.

Trefwoorden: ouder-kind relatie, adolescenten, autonomie, geheimen

Inleiding

Verreweg het meeste onderzoek naar geheimen richt zich op de nadelen voor de persoon die ze geheim houdt, zoals gezondheidsproblemen (Pennebaker & Susman, 1988), obsessieve gedachten (Lane & Wegner, 1995) en stress (Finkenauer & Rimé, 1998a). Daarentegen is er weinig aandacht voor de mogelijke voordelen van geheimen. Voordelen worden soms genoemd in theorieën over de ontwikkeling van kinderen en dan met name wanneer het gaat om factoren die de individualiteit van kinderen bevorderen (Watson & Valtin, 1993). Echter, tot nu toe is de rol van geheimen bij de ontwikkeling van adolescenten nauwelijks onderzocht. Het doel van de huidige studie is een begin te maken met het vullen van de leemte in de kennis over de rol van geheimen in de adolescentie. Meer specifiek zal

Catrin Finkenauer is universitair docent bij de Afdeling Sociale Psychologie van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Rutger C.M.E. Engels is als hoogleraar verbonden aan de sectie Orthopedagogiek: Gezin en Gedrag van de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Wim Meeus is als hoogleraar verbonden aan de Capaciteitsgroep Kinder- en Jeugdstudies van de Universiteit Utrecht

Correspondentieadres: Rutger C.M.E. Engels, Orthopedagogiek: Gezin en Gedrag, Katholieke Universiteit Nijmegen, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen, email.: r.engels@ped.kun.nl

er aandacht zijn voor de kosten en baten van geheimen voor het psychosociaal functioneren van adolescenten.

Kosten van geheimhouding

Geheimen worden vaak geassocieerd met iets beschamend of slechts (Bok, 1989). In onderzoek bij volwassenen wordt ook steun gevonden voor dit idee (bijv. Finkenauer & Rimé, 1998b; Lane & Wegner, 1995; Larson & Chastain, 1990; Pennebaker & Susman, 1988). Om een voorbeeld te geven: in een onderzoek van Larson en Chastain (1990) vonden de auteurs dat personen die een neiging hebben om negatieve informatie over zichzelf geheim te houden meer lichamelijke problemen rapporteerden en ook vaker depressief waren dan personen die deze neiging niet hebben, ook als er gecontroleerd werd voor factoren die met stress samenhangen zoals traumatische gebeurtenissen en gebrek aan sociale steun. Op basis van deze bevindingen concludeerden Larson en Chastain (1990) dat geheimhouding 'exacts a price and functions as an internal stressor' (p. 452). Naast de psychologische en lichamelijke kosten kan verondersteld worden dat geheimen sociale kosten hebben. In essentie is het natuurlijk zo dat een geheim inhoudt dat iemand een gebeurtenis of gedachte verborgen houdt voor één of meerdere personen. Deze separatie kan leiden tot gevoelens van eenzaamheid (Jung, 1961).

Onderzoek bij volwassenen geeft aan dat voor de persoon belangrijke en negatieve geheimen tot lichamelijke, psychologische en sociale consequenties kunnen leiden. Dit betekent dat geheimen vaak als disfunctioneel worden gezien; iets dat problematisch is voor degene die de geheimen voor zich houdt. Hierbij willen we aandacht besteden aan het feit dat onderzoek naar geheimen meestal is gericht op belangrijke, negatieve geheimen. Het gaat in de meeste onderzoeken dus niet om 'kleine geheimen' (Van Manen & Levering, 1996), zoals verjaardagscadeaus of verrassingsfeestjes, maar om ernstige en overwegend negatieve geheimen (bijv. Vangelisti, 1994). Het gegeven dat er nog geen onderzoek is verricht naar de relaties tussen geheimhouding en lichamelijke en psychosociale problemen bij adolescenten, maakt het moeilijk om na te gaan of de bevindingen in studies bij volwassenen te generaliseren zijn naar jongeren. Desalniettemin gaan we er vooralsnog van uit dat ook bij adolescenten geheimen hun weerslag hebben op het individueel welzijn en psychosociaal functioneren.

Voordelen van geheimen

Alhoewel er bij onderzoekers behoorlijk wat aandacht is voor de kosten van geheimen, is er amper aandacht voor de baten ervan. De voordelen van geheimen zijn vooral interessant wanneer het gaat om de adolescentieperiode, waarin verondersteld mag worden dat geheimhouding de tweede individuatiefase, een ontwikkelingsstaak die centraal staat in de adolescentie (Blos, 1979; Erikson, 1959; Steinberg & Silverberg, 1986), bespoedigt.

Individuele processen in kindertijd en adolescentie

Hoewel het proces van individuatie (ontwikkeling en in stand houden van een autonoom zelfbeeld) belangrijk is gedurende de levensloop, komen er twee pieken van ontwikkeling prominent in de literatuur aan de orde. De eerste piek van individuatie vindt plaats in de vroege kindertijd (Kaplan, 1987; Mahler, Pine, & Bergman, 1975). Eén van de taken van kinderen is namelijk het afstand nemen

van de primaire verzorger en het creëren van grenzen tussen zichzelf en anderen (Kaplan, 1987). Dit eerste individuatieproces wordt geacht tussen het derde en vijfde levensjaar voltooid te zijn (Mahler et al., 1975).

De tweede piek in het individuatieproces vindt plaats in de adolescentie (Blos, 1967, 1979). Van adolescenten wordt verwacht dat ze afstand nemen van de veiligheid van de kindertijd en de ouderlijke zorg en zich oriënteren op de taken en verantwoordelijken die horen bij het volwassen worden. Ze moeten zich onttrekken aan de afhankelijkheid van hun ouders en vaardigheden als zelfregulatie en zelfbeschikking leren te ontwikkelen (Allen, Hauser, Bell, & O'Connor, 1994; Larson, Richards, Moneta, Holmbeck, & Duckett, 1996; Steinberg & Silverberg, 1986). Gedurende de adolescentie beginnen ze beslissingen onafhankelijk van hun ouders te nemen, worden ze zich bewust van hun eigen behoeftes, ideeën en gevoelens en beginnen ze zich openlijk en op een assertievere manier te gedragen in hun relaties met ouders en leeftijdgenoten.

Kortom, het proces van individuatie behoeft een duidelijke separatie van kinderen en adolescenten ten opzichte van anderen en met name ouders. In de adolescentie gaat het bij separatie vooral om het emotioneel losmaken van ouders en de ontwikkeling van autonomie en eigen verantwoordelijkheden.

Individuele processen en geheimen

Van geheimen wordt verwacht dat ze behulpzaam kunnen zijn bij het individuatieproces (Van Manen & Levering, 1996; Margolis, 1966; Simmel, 1950). Om een voorbeeld te geven: om een geheim te kunnen bewaren moet de geheimhouder over zelfcontrole beschikken en keuzes kunnen maken om het geheim aan iemand wel of niet te vertellen. Zelfcontrole en het leren maken van keuzes draagt bij aan de ontwikkeling van het zelfbeeld en de autonomie (Margolis, 1966). Verder zorgt een geheim er bij kinderen voor dat ze zichzelf zien als verschillend van iemand anders. Als adolescenten een geheim hebben voor hun ouders moeten ze in staat zijn autonoom en onafhankelijk van hun ouders te handelen en te functioneren. Dit draagt bij aan één van de belangrijkste ontwikkelingsstapen in de adolescentie (Blos, 1979; Erikson, 1959).

In onderzoek bij kinderen wordt steun gevonden voor de gedachte dat geheimhouding het eerste individuatieproces bevordert. Om geheimen te begrijpen en ze te hanteren, is het namelijk noodzakelijk dat kinderen zich realiseren dat anderen geen toegang tot bepaalde informatie hebben zolang zij zelf daar niets over los laten. Uit een studie van Peskin (1992) blijkt dat het bewust achterhouden van informatie zich begint te ontwikkelen bij drie jarigen en dat de meeste vijf jarigen over de cognitieve capaciteiten voor geheimhouding beschikken. De capaciteit om iets geheim te houden is dus een indicatie van een ontwikkeling van het zelfbeeld van kinderen en geeft aan dat kinderen perspectief kunnen nemen (zichzelf versus anderen) (Chandler, Fritz, & Hala, 1989; Meares & Orlay, 1988; Peskin, 1992; Pipe & Goodman, 1991). Hoewel het niet meer gerelateerd is aan het eerste individuatieproces is het goed om aan te geven dat onderzoek bij negenjarigen aantoonde, dat het bij de inhoud van de geheimen van kinderen vaak gaat om bezittingen zoals knuffels of verstoppplaatsen, die duidelijk de separatie van anderen aangeven: 'iets is helemaal van mij en niemand mag het weten' (Last & Aharoni-Etzioni, 1995). Jonge kinderen van vijf of zes jaar denken ook vaak dat wanneer ze iets vertellen over deze geheimen, ze de bezittingen kwijtraken (Flitner & Valtin, 1985; Watson & Valtin, 1993). Verder geeft onderzoek van Last en Aharoni-Etzioni (1995) aan dat de inhoud van geheimen duidelijk verandert bij kinderen in de basisschoolleeftijd: negenjarigen hebben met

name nog geheimen over bezittingen, terwijl twaalfjarigen vaker geheimen hebben die te maken hebben met relaties met leeftijdgenoten en activiteiten die niet mogen van de ouders.

Het omgaan met geheimen en de eerste individuatiefase lopen dus parallel aan elkaar bij jonge kinderen. Complementair aan de ontwikkeling van het zelfbeeld in de kindertijd geven geheimen aan kinderen een middel om zich te onderscheiden en te distantiëren van anderen, hetgeen bijdraagt aan het eerste individuatieproces.

Helaas is er tot nu toe geen onderzoek verricht naar geheimen in de adolescentie en dan met name onderzoek naar de relatie tussen geheimen en de tweede individuatiefase. Op basis van de bestaande kennis over geheimen bij kinderen kan verwacht worden dat geheimen van adolescenten voor hun ouders gevoelens van autonomie bevorderen. Omdat er momenteel geen onderzoek is verricht naar de rol van geheimen bij de ontwikkeling van individuatie bij jongeren, doen we in de huidige studie een eerste stap door na te gaan in hoeverre de mate van geheimhouding samenhangt met gevoelens van autonomie. Om de vergelijkbaarheid met het onderzoek bij volwassenen te waarborgen zullen we onze aandacht richten op ernstige, negatieve informatie die adolescenten voor hun ouders geheim houden (verg. Larson & Chastain, 1990).

Ontwikkelingsaspecten van geheimen in de adolescentie

Om een geheim te bewaren zijn bepaalde vaardigheden vereist, zoals zelfcontrole (de verleiding weerstaan om het toch te vertellen) en het maken van keuzes (iets niet aan de ouders maar wel aan de beste vriendin vertellen)(Margolis, 1966). Het is goed denkbaar dat deze vaardigheden beter aangeleerd worden naarmate jongeren ouder worden en meer ervaring krijgen (zie Buhrmester, 1990). In vergelijking tot oudere adolescenten is het mogelijk dat jonge adolescenten minder ervaring hebben met geheimhouding en eerder geneigd zijn om een geheim te verklappen, omdat ze eenvoudigweg nog niet over de juiste vaardigheden beschikken. Bovendien kunnen jongere adolescenten het houden van een geheim als paradoxaal zien (Harber & Pennebaker, 1992). Aan de ene kant weten ze dat ze het recht hebben om een geheim te hebben. Aan de andere kant zijn ouders nog steeds de autoriteiten die recht hebben om te weten wat hun kinderen denken en doen (Watson & Valtin, 1993). Naarmate adolescenten ouder worden zien ze hun ouders steeds minder als alwetende autoriteiten die over absolute kennis over het doen en laten van hun kinderen moeten beschikken (Steinberg & Silverberg, 1986) en hebben ze dus vaker het gevoel dat ze een geheim *mogen* hebben. Het is dan ook goed voorstelbaar dat het hebben van een geheim voor de ouder(s) minder stress oplevert voor oudere adolescenten dan voor jongere adolescenten. Er zijn twee implicaties van deze veronderstelling over leeftijdsverschillen. De eerste is dat de kosten van geheimhouding minder sterk zijn voor oudere adolescenten dan voor jongere adolescenten. De tweede veronderstelling is dat, omdat oudere adolescenten meer ervaring hebben met geheimen, het hun ontwikkeling minder beïnvloedt.

Punten van zorg in onderzoek naar geheimen

In onderzoek worden geheimen vaak op zo'n manier gemeten dat het lastig is om geheimhouding als een eenduidig en uniek concept te zien. Omdat geheimen natuurlijk gaan over communicatie tussen personen, wordt geheimhouding vaak opgevat als de tegenpool van het vrijgeven van informatie en openheid

(Buhrmester & Prager, 1995; Chelune, Waring, Vosk, Sultan, & Odgen, 1984). Vaak lijkt het er inderdaad op dat geheimhouding en openheid tegengestelde processen zijn. Bijvoorbeeld, hij hield zijn overmatig alcoholgebruik geheim; hij vertelde niets over zijn overmatig alcoholgebruik. Echter, in het dagelijkse leven is het goed mogelijk dat personen anderen over bepaalde gebeurtenissen vertellen maar tegelijkertijd ook andere gebeurtenissen geheim houden. Zo kan een meisje van 16 haar ouders vertellen over haar nieuwe vlam die ze onlangs in de disco heeft ontmoet, maar het feit dat ze al twee wilde nachten met deze jongen heeft doorgebracht, geheim houden. Dus, openheid en geheimhouding zijn wel aan elkaar gerelateerd maar zijn volgens ons separate processen (zie ook: Larson & Chastain, 1990). Om adequaat vast te stellen of geheimen voor adolescenten zowel voor- als nadelen hebben, is het noodzakelijk om in empirisch onderzoek ook de mate van openheid bij adolescenten op te nemen.

Alhoewel wij eerder aangaven dat geheimhouding te maken heeft met het maken van persoonlijke keuzes, is het denkbaar dat sommige adolescenten geheimen hebben omdat ze (denken) geen keuze hebben. Aan de ene kant hebben ze wellicht een verstoorde relatie met hun ouders die hen ervan weerhoudt om dingen te vertellen. Aan de andere kant hebben sommige jongeren ook geen goede vrienden waar ze hun geheimen mee kunnen delen. In die gevallen is het mogelijk dat de kosten en baten van geheimhouding toe te schrijven zijn aan andere aspecten, zoals een slechte kwaliteit van de relatie met de ouders en beperkte contacten met vrienden. Het is daarom belangrijk in onderzoek naar geheimhouding in de adolescentie deze aspecten op te nemen.

De geheimen die adolescenten voor hun ouders hebben variëren natuurlijk sterk van inhoud. Uit een kwalitatieve studie van Blomberg en Vaassen (2000) bleek dat veel genoemde onderwerpen waren: vriendschapsrelaties, problemen met ouders, ernstige ziektes van dierbaren, roken of alcoholgebruik. Verder wordt vaak verondersteld dat de inhoud van geheimen ook samenhangt met de kosten ervan: het verbergen van vreselijke gebeurtenissen, zoals mishandeling of gepest worden, heeft wellicht sterkere gevolgen voor het psychosociaal en lichamelijk functioneren dan het verbergen van minder vreselijke gebeurtenissen voor de ouders, zoals een net ontstane partnerrelatie. De variëteit aan inhoud van geheimen is zo groot dat het in empirisch onderzoek erg lastig is daarnaar te vragen. Een praktisch bezwaar is dat het vaak zo persoonlijk is dat respondenten niet de precieze inhoud van het geheim willen prijsgeven. Bovendien geeft onderzoek van Larson en Chastain (1990) aan dat als het gaat om negatief geladen geheimen die betrekking hebben op de persoon zelf, met name de frequentie en ernst van die geheimen belangrijk zijn bij de bepaling van de mogelijke problemen die een persoon ervan ondervindt en niet zozeer de specifieke inhoud ervan. In dit onderzoek is besloten niet de inhoud van geheimen te inventariseren maar een gestandaardiseerde vragenlijst te gebruiken om de mate van negatief geladen geheimen van adolescenten voor hun ouders te meten (Larson & Cahstain, 1990).

De huidige studie

Om de kosten en baten van geheimen voor adolescenten na te gaan hebben we een cross-sectioneel onderzoek opgezet bij 227 adolescenten. Twee groepen adolescenten hebben vragenlijsten ingevuld, namelijk een groep 12-13 jarigen en een groep 16-18 jarigen. Wij hadden drie centrale hypothesen. De eerste hypothese was dat de kosten van geheimen bij volwassenen, zoals lichamelijke klachten, depressie en eenzaamheid, ook voor adolescenten gelden. De tweede hypothese

was dat geheimhouding bijdraagt aan de ontwikkeling van autonomie in de adolescentie. De derde hypothese was dat de kosten en baten van geheimen varieerden in de leeftijdsgroepen, namelijk dat jongere adolescenten, in vergelijking tot oudere adolescenten, meer kosten maar ook meer baten zouden hebben van geheimen voor hun ouders. Om ervoor te zorgen dat mogelijk versturende factoren als openheid tegenover ouders, kwaliteit van de relatie met de ouders en intensiteit van contacten met vrienden de toetsing van de hypothesen niet beïnvloedden, hebben we in de analyses deze factoren opgenomen als controlevariabelen.

Methode

Respondenten

Omdat ons onderzoek zich richt op een vergelijking van twee leeftijdsgroepen hebben we twee middelbare scholen (HAVO/VWO) benaderd, waarbij zowel de lagere als hogere klassen in het onderzoek werden betrokken. De vragenlijsten werden klassikaal afgenomen.

In totaal waren er 227 adolescenten die deelnamen aan het onderzoek. De groep van 109 jongere adolescenten, waarvan 57 meisjes en 52 jongens, had een gemiddelde leeftijd van 12,61 jaar ($SD = 0.58$). De groep van 118 oudere adolescenten, waarvan 60 meisjes en 58 jongens, had een gemiddelde leeftijd van 17.6 jaar ($SD = 0.86$). De meerderheid van de respondenten gaf aan geboren te zijn in Nederland (96%, $N = 217$) en de Nederlandse nationaliteit te hebben (96%, $N = 219$). Bijna alle respondenten woonden samen met beide ouders (94%, $N = 213$), 9 respondenten (4%) woonden samen met hun moeder, twee respondenten woonden samen met hun vader, een respondent woonde zelfstandig en twee adolescenten woonden in een andere situatie.

Meetinstrumenten

Geheimhouding voor ouders

Om geheimen voor ouders te meten, hebben we de Self-Concealment Scale (SCS) van Larson en Chastain (1990) aangepast. De originele schaal bevat 10 vragen die meten: (a) de algemene tendentie om gebeurtenissen en gevoelens voor zichzelf te houden; (b) het hebben van specifieke geheimen voor anderen; en (c) mogelijke redenen voor het niet prijsgeven van geheimen. Om geheimen voor ouders te meten hebben we bij de originele vragen consequent ouders als doelpersoon voor het geheim toegevoegd. Bijvoorbeeld, de vragen 'Mijn geheimen zijn te beschamend om te vertellen' en 'Ik heb negatieve gedachten over mezelf die ik nooit met iemand anders zal delen' werden veranderd in 'Mijn geheimen zijn te beschamend om aan mijn ouders te vertellen' en 'Ik heb negatieve gedachten over mezelf die ik nooit met mijn ouders zal delen'. De antwoordcategorieën varieerden van 1 = absoluut niet tot 5 = absoluut wel. De interne consistentie van de aangepaste schaal was hoog ($\alpha = 0.81$). De antwoorden op de tien vragen werden opgeteld tot een totaalscore. Een hogere score op deze schaal betekent een hogere mate van geheimhouding.

Lichamelijke klachten

De 'Mini-VOEG' van Sikkels (1980) is gebruikt om lichamelijke klachten te meten. Deze schaal bevat 13 vragen over de frequentie van lichamelijke klachten bij de

respondent, zoals hoofdpijn, verkoudheid en moeheid. Respondenten moesten aangeven of dit regelmatig bij hen voorkwam (1 = ja, 2 = nee). De antwoorden op alle vragen werden gesommeerd. Een hogere score betekent meer klachten.

Depressieve gedachten

De vragenlijst van Kandel en Davies (1982) met zes vragen is gebruikt om de mate van depressieve gedachten te meten. Respondenten moesten aangeven hoe vaak ze gevoelens van depressie en neerslachtigheid hadden. De antwoorden varieerden van 0 = nooit tot 4 = altijd. De interne consistentie was 0.75. Bij de gesommeerde schaal betekent een hogere score dat de respondent vaker gevoelens van depressie heeft.

Eenzaamheid

Eenzaamheid werd gemeten met de Nederlandse vertaling van de UCLA Loneliness Scale (Russell, Peplau, & Cutrona, 1980). De schaal bestaat uit 20 vragen over de mate waarin een respondent zich eenzaam voelt. De antwoorden varieerden van 1 = niet van toepassing voor mij tot 5 = zeer van toepassing voor mij. De interne consistentie was hoog, namelijk $\alpha = 0.92$. De vragen werden gesommeerd tot een schaal. Een hogere score betekent meer gevoelens van eenzaamheid.

Autonomie

De Nederlandse versie van de Emotional Autonomy Scale (Steinberg and Silverberg, 1986, vertaald en gevalideerd door Goossens, 1997) werd gebruikt om de mate van de autonomie van adolescenten in de relatie met hun ouders te meten. De schaal bevat cognitieve en affectieve componenten. De cognitieve items meten de mate waarin de adolescent afstand neemt van de kinderlijke opvattingen over de macht en autoriteit van ouders. De affectieve items meten de afwezigheid van afhankelijkheid van een adolescent van zijn of haar ouders en de mate waarin de adolescent zichzelf ziet als onafhankelijk individu. De antwoorden varieerden van 1 = niet van toepassing voor mij tot 5 = zeer van toepassing voor mij. De totale schaal had een hoge betrouwbaarheid (Cronbach's $\alpha = 0.84$). Een hoge score betekent een hoge mate van autonomie.

Openheid tegenover ouders

De mate waarin adolescenten hun ouders persoonlijke dingen vertellen werd gemeten met een bewerking van de Self-Disclosure Index (SDI, Miller, Berg, & Archer, 1983). De SDI bestaat uit tien vragen die ingaan op openheid in sociale relaties. Omdat het ons vooral ging om de relatie met ouders, zijn de vragen in de SDI zo bewerkt dat bij alle vragen adolescenten aan moesten geven in welke mate zij persoonlijke informatie (over gewoontes, relaties, gevoelens over zichzelf en anderen) vrijgaven aan hun ouders. De antwoordcategorieën varieerden van 1 = absoluut niet tot 5 = absoluut wel. De interne consistentie van de schaal was hoog ($\alpha = 0.81$). De antwoorden op alle tien vragen werden opgeteld tot een totaal score. Een hogere score op deze schaal betekent een hogere mate van openheid tegenover ouders.

Kwaliteit van de relatie met de ouders

Een aangepaste versie van Huston, McHale, and Crouter's (1986) Marital Opinion schaal werd gebruikt om de kwaliteit van de relatie van adolescenten met hun ouders te meten. De lijst was oorspronkelijk bedoeld om een inschatting te krijgen van de kwaliteit van partnerrelaties. Wij hebben de lijst zo aangepast dat alle

vragen refereren naar de relatie die kinderen met hun ouders hebben. Duidelijk moet zijn dat het ons bij de kwaliteit van de adolescent-ouder relatie niet gaat om communicatie aspecten. Indien wij een lijst hadden gebruikt die ingaat op communicatie aspecten (bijvoorbeeld, 'Ik kan goed met mijn ouders praten') is de kans groot dat er een artificieel hoge correlatie ontstaat met maten van geheimhouding en onthulling (voor een uitgebreide discussie over dit onderwerp zie Fincham & Bradbury, 1987). Respondenten moesten de relatie met hun ouders beoordelen op een lijst van 10 adjectieven (bijv. vervelend-interessant, leuk-slecht, boeiend-waardeloos). Elke set van adjectieven werd beoordeeld op een 7-puntsschaal (bijv. 1 = erg vervelend, 7 = erg interessant). In onze studie was er een hoge interne consistentie bij die 10 items (Cronbach's $\alpha = 0.86$). De scores van de respondenten op de tien vragen werden opgeteld tot een totaal score. Een hogere score op deze schaal betekent een betere kwaliteit van de relatie met de ouders.

Contacten met vrienden

De mate van contacten met vrienden werd gemeten met drie vragen over het aantal uren dat de respondent per week besteedt aan contacten met de beste vriend en met vrienden in het algemeen. Verder werd gevraagd hoeveel tijd de respondent per week alleen doorbrengt (Engels, Knibbe & Drop, 1999). Deze vragen werden beoordeeld op vijfpuntsschalen met de ankers 1 = minder dan een uur; 2 = 1-3 uur; 3 = 4-6 uur; 4 = 7-10 uur; en 5 = meer dan 10 uur.

Resultaten

Beschrijvende analyses: leeftijds- en geslachtsverschillen

In Tabel 1 staan de gemiddelden en SD van alle variabelen in dit onderzoek beschreven. Aangezien onderzoek naar ouder-kind communicatie aangeeft dat er leeftijds- en geslachtsverschillen zijn (bijv. Youniss & Smollar, 1985; zie ook Buhrmester & Prager, 1995), hebben we deze mogelijkheid onderzocht door het uitvoeren van ANOVA's met leeftijd (jongere versus oudere adolescenten) en geslacht (vrouwelijk versus mannelijk) als tussen-persoons factor.

Veel respondenten geven aan geheimen te hebben voor hun ouders. De mate waarin ze geheimen hadden varieerde niet met leeftijd of geslacht. Vrouwelijke adolescenten gaven wel aan meer lichamelijke klachten te hebben ($\underline{M} = 3.45$), $F(1, 223) = 6.03$, $p < .05$ en vaker depressieve gevoelens te hebben ($\underline{M} = 1.62$) dan mannelijke adolescenten ($\underline{M} = 2.60$ en $\underline{M} = 1.28$, respectievelijk), $F(1, 222) = 17.23$, $p < .001$. Geen verschillen werden gevonden voor eenzaamheid. Alhoewel veel adolescenten aangaven soms gevoelens van eenzaamheid te ervaren, waren deze gevoelens niet echt sterk aanwezig in onze steekproef ($\underline{M} = 2.03$ op een vijfpuntsschaal). Verder blijkt uit de analyses dat oudere adolescenten een hogere mate van autonomie ($\underline{M} = 3.19$) hadden dan jongere adolescenten ($\underline{M} = 3.02$), $F(1, 223) = 7.07$, $p < .01$. Dit geeft aan dat oudere adolescenten onafhankelijker staan tegenover de ouders dan jongere.

De mate waarin adolescenten hun ouders vertellen over persoonlijke zaken was verschillend voor jongens en meisjes $F(1, 223) = 4.21$, $p < .05$. Meisjes rapporteerden meer openheid tegenover hun ouders ($\underline{M} = 3.29$) dan jongens ($\underline{M} = 3.11$). Een hoofdeffect voor leeftijd $F(1, 223) = 5.46$, $p < .05$ geeft aan dat jongere adolescenten ($\underline{M} = 3.30$) opener zijn dan oudere adolescenten ($\underline{M} = 3.10$). Deze hoofdeffecten werden gemiddeld door een significante interactie: $F(1, 223) = 1.97$, $p < .05$. De lage mate van openheid was vooral aanwezig bij oudere jongens

Tabel 1: Gemiddelden en standaarddeviaties van Geheimen, de Kosten en Baten en Mogelijke Verstorende Factoren

	12-13		16-18		Meisjes		Jongens	
	jarigen		jarigen					
	<u>M</u>	<u>SD</u>	<u>M</u>	<u>SD</u>	<u>M</u>	<u>SD</u>	<u>M</u>	<u>SD</u>
Geheimen voor ouders	2.18	0.68	2.29	0.54	2.22	0.56	2.25	0.66
Lichamelijke klachten	2.92	2.55	3.15	2.67	3.45	2.56	2.60**	2.60
Depressieve gevoelens	1.42	0.64	1.50	0.62	1.62	0.60	1.28***	0.62
Eenzaamheid	2.04	0.52	2.02	0.53	2.04	0.51	2.02	0.54
Autonomie	3.02	0.51	3.19***	0.46	2.31	0.51	2.25	0.56
Openheid tegenover ouders	3.30	0.65	3.11**	0.55	3.29	0.61	2.92**	0.60
Kwaliteit ouder-kind relatie	5.95	0.80	5.62***	0.99	5.82	0.87	5.74	0.97
Tijd samen met beste vriend(in)	3.78	1.30	3.58	1.36	3.81	1.30	3.54	1.36
Tijd samen met vrienden	3.73	1.28	3.81	1.11	3.85	1.12	3.68	1.26
Tijd alleen	2.94	1.53	3.96***	1.47	3.40	1.51	3.55	1.42

* $p < 0.10$; ** $p < 0.05$; *** $p < 0.01$

(\underline{M} = 2.92), als het vergeleken wordt met de andere drie groepen die niet significant van elkaar verschilden (\underline{M} 's = 3.28 tot 3.30). Wat betreft de kwaliteit van de ouder-kind relatie, was er een effect van leeftijd ($F(1, 223) = 7.51, p < .01$) dat aangeeft dat de relatie van oudere adolescenten met hun ouders minder goed was dan die van jongere adolescenten. Niettemin moet gezegd worden dat bij beide groepen er sprake is van een hoge score op de kwaliteit van ouder-kind relatie (5.95 en 5.62 op een zeven-puntsschaal). Wat betreft de frequentie van contacten van adolescenten met leeftijdgenoten, blijkt dat ze relatief meer tijd besteden aan contacten met de beste vriend of met vrienden in het algemeen dan alleen (zie Tabel 1 voor de details). Oudere adolescenten (\underline{M} = 3.96) gaven aan meer tijd per week alleen door te brengen dan jongere adolescenten (\underline{M} = 2.94), $F(1, 218) = 29.48, p < .01$.

Analyses naar de kosten van geheimhouding voor adolescenten

Om na te gaan of geheimen ook nadelig zijn voor het welzijn en psychosociaal functioneren van adolescenten, zijn er hiërarchische multivariate regressie analyses uitgevoerd. In deze regressies hebben we gekeken naar het relatieve belang van (a) leeftijd en geslacht; (b) de controlevariabelen, openheid tegenover ouders, kwaliteit van de relatie met de ouders en contacten met leeftijdgenoten; en (c) geheimen voor ouders, voor de voorspelling van lichamelijke klachten, depressieve gevoelens en eenzaamheid. In Tabel 2 worden de onderlinge correlaties tussen de variabelen in deze studie vermeld.

Lichamelijke klachten

Zoals al bleek bij de descriptieve analyses, voorspelde geslacht lichamelijke klachten in de eerste stap van de analyse ($\beta = -.16$) en in de laatste regressie vergelijking ($\beta = -.19$) (zie Tabel 3). Meisjes rapporteerden meer lichamelijke klachten dan jongens. Openheid tegenover ouders voorspelde lichamelijke klachten in de tweede stap ($\beta = -.20$), wat aangeeft dat jongeren die meer informatie met hun ouders delen minder lichamelijke klachten hebben. In de laatste regressie vergelijking, wanneer ook de variabele geheimen voor ouders in de vergelijking was opgeno-

Tabel 2: Correlatiematrix met alle Variabelen

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Geheimen voor ouders	1.00									
2. Lichamelijke klachten	0.33	1.00								
3. Depressieve gevoelens	0.40	0.40	1.00							
4. Eenzaamheid	0.25	0.19	0.35	1.00						
5. Autonomie	0.60	0.28	0.34	0.02	1.00					
6. Openheid ouders	-0.46	-0.20	-0.11	-0.17	-0.53	1.00				
7. Kwaliteit ouder-kind relatie	-0.44	-0.17	-0.22	-0.22	-0.46	0.41	1.00			
8. Tijd samen met beste vriend(in)	-0.01	0.03	0.01	-0.14	-0.03	-0.00	0.10	1.00		
9. Tijd samen met vrienden	-0.02	0.04	-0.04	-0.25	0.01	0.00	0.06	0.50	1.00	
10. Tijd alleen	0.15	0.10	0.09	0.06	0.17	-0.09	-0.11	-0.06	-0.04	1.00
Gemiddelde	2.24	3.04	1.46	2.03	3.10	3.20	5.78	3.68	3.77	3.47
Standaard deviatie	0.61	2.61	0.63	0.53	0.49	0.61	0.92	1.33	1.19	1.47

Noot. Correlatiecoëfficiënten > .13 zijn significant ($p < 0.05$).

men, verdween echter de voorspellende waarde van openheid tegenover ouders. In de laatste stap werd geheimen voor ouders toegevoegd en deze variabele bleek positief met lichamelijke klachten samen te hangen ($\beta = .26$). De toevoeging van geheimen voor ouders deed de verklaarde variantie in lichamelijke klachten toenemen van $R^2 = .10$ tot $.15$, $F_{\text{change}}(1, 211) = 11.19$, $p < .01$. Dus de resultaten geven aan dat het er bij lichamelijke klachten niet zozeer gaat om wat adolescenten hun ouders wel vertellen, maar juist om wat ze hen niet vertellen

Depressieve gevoelens

De bevindingen voor de voorspelling van depressieve gevoelens waren vergelijkbaar met die voor lichamelijke klachten (zie Tabel 3). In de laatste regressie vergelijking werden de variabelen geslacht ($\beta = -.30$) en geheimen voor ouders ($\beta = .37$) opgenomen. Dit betekent dat meisjes depressiever zijn dan jongens en dat adolescenten die veel geheimen hebben voor hun ouders depressiever zijn dan adolescenten die weinig geheimen voor hun ouders hebben. Alhoewel in de tweede stap de kwaliteit van ouder-kind relatie wel samenhang met depressieve gevoelens, verdween dit effect wanneer in de derde stap geheimen voor ouders werd toegevoegd. Dit zou kunnen betekenen dat de kwaliteit van ouder-kind relatie depressieve gevoelens indirect beïnvloedt, namelijk via geheimen voor ouders.

Eenzaamheid

Onze verwachtingen over de kosten van geheimen voor ouders kwamen niet uit voor eenzaamheid. Geheimen voor ouders bleek namelijk niet samen te hangen met eenzaamheid, wanneer er in de regressie analyse werd gecontroleerd voor de andere variabelen. Openheid tegenover ouders, kwaliteit van ouder-kind relatie en de contacten met vrienden hingen wel allen negatief samen met eenzaamheid in stap twee ($\beta = -.15$, $\beta = -.15$ en $\beta = -.23$, respectievelijk), maar het effect van openheid en kwaliteit van ouder-kind relatie verdween in de derde stap wanneer de variabele geheimen voor ouders werd opgenomen in de vergelijking.

Tabel 3 Hiërarchische Regressie Analyses voor de Kosten en Baten van Geheimen (N = 227)

	Lichamelijke klachten			Depressieve gevoelens			Eenzaamheid			Autonomie		
	B	β	R ²	B	β	R ²	B	β	R ²	B	β	R ²
Stap 1			0.03**			0.09***			0.03			0.04**
Leeftijd	0.23	0.04		0.07	0.06		-0.04	-0.09		0.19	0.19***	
Geslacht	-0.85	-0.16**		-0.36	-0.29***		-0.05	-0.09		-0.05	-0.05	
Stap 2			0.10***			0.15***			0.13***			0.38***
Leeftijd	-0.23	-0.04		-0.02	-0.01		-0.11	-0.10		0.03	0.03	
Geslacht	-10.06	-0.20***		-0.40	-0.32***		-0.10	-0.09		-0.13	-0.13**	
Openheid ouders	-0.88	-0.20***		-0.10	-0.10		-0.13	-0.15**		-0.34	-0.42***	
Kwaliteit relatie	-0.28	-0.10		-0.12	-0.18**		-0.09	-0.15**		-0.14	-0.27***	
Tijd met vriend(in)	0.02	0.01		0.01	0.01		-0.08	-0.01		-0.08	-0.02	
Tijd met vrienden	0.06	0.02		-0.03	-0.05		-0.10	-0.23***		0.01	0.02	
Tijd alleen	0.16	0.09		0.03	0.07		0.02	0.05		0.03	0.10*	
Stap 3			0.15***			0.24***			0.14***			0.49***
Leeftijd	-0.12	-0.02		0.02	0.01		-0.10	-0.09		0.06	0.06	
Geslacht	-0.99	-0.19***		-0.37	-0.30***		-0.09	-0.09		-0.11	-0.11**	
Openheid ouders	-0.46	-0.11		0.04	0.04		-0.09	-0.10		-0.22	-0.27***	
Kwaliteit relatie	-0.07	-0.02		-0.05	-0.07		-0.07	-0.12		-0.08	-0.15***	
Tijd met vriend(in)	0.01	0.00		0.01	0.00		-0.04	-0.01		-0.01	-0.03	
Tijd met vrienden	0.07	0.03		-0.03	-0.05		-0.10	-0.23***		0.01	0.03	
Tijd alleen	0.12	0.07		0.02	0.04		0.02	0.04		0.02	0.06	
Geheimen ouders	0.10	0.26***		0.38	0.37***		0.11	0.12		0.33	0.40***	

Noot. De variabelen zijn zo gecodeerd dat een hogere score betrekking heeft op oudere adolescenten (leeftijd) en jongen (geslacht). * $p < 0.10$; ** $p < 0.05$; *** $p < 0.01$

Ontwikkelingsaspecten bij de kosten van geheimen

We voorspelden dat leeftijd de relatie tussen geheimen en kosten van geheimen zou modereren. Om dit te onderzoeken hebben we de interactieterm (geheimen*leeftijd) toegevoegd aan de hierboven beschreven regressie vergelijkingen. In geen van de gevallen bleek de interactieterm samen te hangen met de uitkomstmaten.

Voordelen van geheimen voor ouders

Een hiërarchische regressie analyse werd uitgevoerd om na te gaan of geheimen voor ouders bijdragen aan het tweede individuatieproces door het versterken van gevoelens van autonomie bij adolescenten. Uit Tabel 3 blijkt dat leeftijd wel in de eerste stap van de analyse werd opgenomen ($\beta = .19$). Dit effect verdween echter wanneer openheid en de kwaliteit van de ouder-kind relatie werd opgenomen in de tweede stap. Deze bevindingen geven aan dat het niet zozeer de leeftijd van de adolescent is, maar eerder de sociale interacties in het gezin zijn, die de mate van autonomie bepalen. Openheid tegenover ouders ($\beta = -.27$) en de kwaliteit van de ouder-kind relatie ($\beta = -.15$) hingen beiden negatief samen met autonomie, zelfs wanneer geheimen voor ouders in stap drie werd toegevoegd aan de vergelijking. In de derde stap bleek dat geheimen voor de ouders sterk samenhangen met gevoelens van autonomie ($\beta = .40$). De toevoeging van de variabele geheimen voor de ouders deed de verklaarde variantie toenemen van 38% tot 49%.

Jongeren die geheimen voor hun ouders hebben zien zichzelf dus als autonoom en onafhankelijk van hun ouders.

Ontwikkelingsaspecten bij de voordelen van geheimen

Ook hier onderzochten we of leeftijd de relatie tussen geheimen en autonomie zou modereren. De toevoeging van een interactieterm in de hierboven beschreven analyse leidde er echter niet toe dat er een significant effect van de interactieterm optrad. Dit betekent dat geheimen voor de ouders bijdraagt aan de voorspelling van autonomie, onafhankelijk van de leeftijd van de adolescent.

Discussie

Het huidige onderzoek is een eerste poging om de kosten en baten van geheimen in de adolescentie te beschrijven. In tegenstelling tot de traditionele perspectieven, die voornamelijk ingaan op de kosten van geheimen, gaan wij uit van de veronderstelling dat geheimen adolescenten kunnen helpen bij de tweede individuatiefase, namelijk door het ontwikkelen van gevoelens van autonomie.

Geheimen voor de ouders was geassocieerd met lichamelijke klachten en depressieve gevoelens. Geheimen voor de ouders hing ook positief samen met gevoelens van autonomie. Geen steun werd gevonden voor de verwachting dat er ontwikkelingsaspecten in de hantering van geheimen zou zijn. De bevindingen voor de relatie van geheimen met de kosten en baten, bleven staan, ook wanneer we controleerden voor mogelijk verstorende variabelen zoals openheid tegenover de ouders, de kwaliteit van de ouder-kind relatie en contacten met leeftijdgenoten. De voornaamste conclusie van ons onderzoek is dat geheimen in de adolescentie zowel nadelen heeft in termen van psychologisch als lichamelijk welbevinden maar ook voordelen in termen van autonomie.

Voordat we de resultaten uitvoerig bediscussiëren willen we duidelijk aangeven dat in het type cross-sectioneel onderzoek dat wij hebben uitgevoerd, geen uitspraken mogelijk zijn over causaliteit in de richting van verbanden tussen de concepten.

Kosten van geheimen in de adolescentie

Consistent met eerdere bevindingen (Finkenauer & Rimé, 1998b; Larson & Chastain, 1990; Pennebaker & Susman, 1988) bleken geheimen voor de ouders samen te hangen met behoorlijke lichamelijke en psychologische kosten voor adolescenten. De vraag die dan direct opkomt is: hoe beïnvloedt geheimhouding het welbevinden van adolescenten? Het is goed mogelijk dat geheimen, onafhankelijk of ze voor de ouders of voor anderen verborgen worden gehouden, een wissel trekken op het welbevinden van adolescenten (bijv. Pennebaker, 1989). Meer specifiek kan worden verwacht dat het geheim houden van een gebeurtenis of gedachte energie kost. Het kost fysieke energie, omdat degene die het geheim heeft zichzelf moet dwingen iets niet te vertellen (bijv. zijn of haar tong af bijten, dingen angstvallig verborgen houden, vermijden van situaties waarin de verleiding groot wordt om iets te vertellen). Maar het kost ook psychologische energie omdat degene met een geheim zich continue bewust moet zijn van zijn of haar gedachtes, gevoelens en gedragingen. De energie die het kost om geheimen te bewaren kan behoorlijk belastend zijn, vooral wanneer het zich over langere tijd uitstrekt en kan leiden tot lichamelijke en psychologische problemen (bijv. Lane & Wegner, 1995; Pennebaker, 1989).

Een andere verklaring heeft te maken met de toename in zelfbewustzijn in de

adolescentieperiode (Finkenauer, Engels, Meeus, & Oosterwegel, 2002). Adolescenten hebben vaak het gevoel dat het niet goed is om de eigen tekortkomingen toe te geven, omdat ze er vanuit gaan dat 'alle anderen' wel in staat zijn om effectief met problemen om te gaan. Door het verborgen houden van hun problemen en tekortkomingen voor hun ouders onttrekken adolescenten zich aan een belangrijke bron voor sociale steun en affectie, hetgeen uiteindelijk kan leiden tot lichamelijke klachten en depressie. Om deze verklaringen te toetsen zou het verstandig zijn om longitudinale studies te ontwikkelen waarin de causale rol van geheimhouding - en onderliggende mechanismen - bij de ontwikkeling van lichamelijke en psychologische problemen centraal staat.

We vonden geen steun voor de gedachte dat geheimen voor de ouders samen zou hangen met eenzaamheid. In dit onderzoek richtten we ons op een specifieke ontwikkelingstaak in de adolescentie, namelijk de ontwikkeling van autonomie. Een andere belangrijke ontwikkelingstaak is de ontwikkeling van goede relaties met leeftijdgenoten (Blos, 1979; Grotevant & Cooper, 1986). Het lidmaatschap van een groep is een voornaam doel van de meeste adolescenten (Berndt, 1996) en het hebben van een goede vriend of vriendin waarmee lief en leed gedeeld kan worden is een indicator voor sociale competentie (Hartup, 1996). Afgewezen worden door leeftijdgenoten daarentegen is een indicatie voor sociaal falen en leidt tot eenzaamheid, angsten en weinig zelfvertrouwen (Coie, 1990; Renshaw & Brown, 1993). Slechte relaties met leeftijdgenoten kunnen dus een belangrijke oorzaak van eenzaamheid zijn en wellicht een voornamere oorzaak dan de kwaliteit van de relatie die adolescenten met hun ouders hebben. Dit zou kunnen betekenen dat bij de voorspelling van eenzaamheid het wellicht zinvoller is te kijken naar de geheimen die adolescenten voor hun vrienden hebben dan geheimen die adolescenten voor hun ouders hebben.

Voordelen van geheimen in de adolescentie

We vonden duidelijke steun voor de verwachting dat geheimen gerelateerd zijn aan gevoelens van autonomie bij adolescenten. Verder onderzoek naar de mechanismen die de basis vormen voor deze relatie is noodzakelijk. Het kan hier om verschillende mechanismen gaan. Ten eerste is het denkbaar dat adolescenten door het in stand houden van geheimen een denkbeeldige afstand creëren tussen zichzelf en ouders. Deze afstand kan worden gereguleerd door het wel of niet prijsgeven van informatie. De zelfregulatie kan de adolescent een gevoel van zelfbeschikking en onafhankelijkheid geven (conform Margolis, 1966). Bovendien bieden geheimen hen de mogelijkheid om vrij te zijn van toezicht en controle door ouders en geven hen privacy (Buhrmester & Prager, 1995). Ten tweede kan een adolescent door het geheim houden van bepaalde persoonlijke informatie invloed uitoefenen op het beeld dat de ouders van hem hebben en op die manier de eigen identiteit in stand houden (Kelly, 1998). Van geheimen mag dus verwacht worden dat zij belangrijke aspecten van autonomie, zoals afstand nemen van ouders, zelfcontrole, zelfbeschikking en identiteit bevorderen (Allen et al., 1994; Deci & Ryan, 1991; Steinberg & Silverberg, 1986). Een onderwerp dat nader onderzoek behoeft is de conceptualisatie en operationalisatie van het begrip autonomie als zijnde voordelig voor de eigen ontwikkeling. Alhoewel sommige auteurs aangeven dat autonomie een reflectie is van zelfbeschikking (Ryan et al., 1995; Ryan & Lynch, 1989), geven andere auteurs aan dat autonomie een reflectie is van veranderingen in de relatie van adolescenten met hun ouders (Steinberg & Silverberg, 1986). Wij gebruikten het laatst genoemde perspectief. Echter, het opvatten van autonomie als het creëren van onafhan-

kelijkheid van de ouders is gecompliceerd. Terwijl een toenemende onafhankelijkheid van de ouders goed is voor gevoelens van zelfbeschikking en zelfcontrole, is het ook mogelijk dat het afstand nemen van de ouders (onthechting) allerlei negatieve consequenties heeft, zoals een vermindering van acceptatie en responsiviteit door de ouders, maar ook een vermindering van zelfvertrouwen en competentie (Ryan & Lynch, 1989). Met andere woorden, een verhoogde autonomie in de adolescentie houdt niet alleen een positieve ontwikkeling in, maar kan ook een gebrek aan veiligheid en steun tot gevolg hebben. We vinden op twee manieren steun voor deze gedachte. Allereerst blijkt uit ons onderzoek dat jongeren met een hoge mate van autonomie ook een slechtere relatie met hun ouders hebben (zie Tabel 2). Verder geven de bevindingen aan dat jongeren met een hoge mate van autonomie eveneens meer lichamelijke problemen en depressieve gevoelens hebben. Blijkbaar heeft een hoge mate van autonomie een duidelijke keerzijde: jongeren die te zelfstandig en solitair worden in de relatie met hun ouders plukken daar niet echt de vruchten van. Het is echter ook mogelijk dat de lichamelijke en geestelijke energie die het verkrijgen van autonomie met zich meebrengt noodzakelijk is voor de ontwikkeling van jongeren. Als dit zo is, dan zou verwacht kunnen worden dat het welzijn van jongeren en de relatie met hun ouders zich na enige tijd herstelt en dat jongeren die in hun adolescentie amper autonomie ontwikkelen hier op latere leeftijd problemen mee krijgen. Het lijkt ons verstandig deze intrigerende bevindingen met betrekking tot autonomie verder te onderzoeken door (a) een nieuwe studie te starten waarin we verschillende operationalisaties van autonomie gebruiken, waarbij ook maten worden meegenomen die zelfbeschikking en cognitieve autonomie meten (zie ook Noom, 2000); en (b) longitudinaal onderzoek te verrichten waarbij adolescenten enige tijd worden gevolgd om na te gaan of autonomie ook op de langere termijn leidt tot een verslechterde relatie met de ouders.

Hierbij aansluitend is het goed om te vermelden dat adolescenten die veel geheimen hebben voor hun ouders, hen ook minder goed de mogelijkheid geven om op de hoogte te blijven van zowel de activiteiten als het gevoelsleven van hun kind. Dit kan ertoe leiden dat ouders minder adequaat kunnen reageren op de behoeftes van hun kinderen. Deze gedachte sluit aan bij recent onderzoek van Stattin en Kerr (2000; zie ook Kerr & Stattin, 2000) die in hun onderzoek bij Zweedse adolescenten duidelijk maken dat de kennis van ouders over de activiteiten van hun kinderen veel sterker afhangt van wat hun kind hen vertelt, dan van wat zij zelf via hun opvoedingsstrategieën, zoals toezicht houden en controle, kunnen doen. Kortom, volgens Stattin en Kerr is de mate waarin opvoeding effectief is sterk afhankelijk van wat kinderen hun ouders vertellen. Vertaald naar ons onderzoek kan gesteld worden dat wanneer kinderen veel geheimen hebben voor hun ouders, dit wellicht wel bevorderlijk kan zijn voor de ontwikkeling van autonomie, maar daarentegen ouders minder de mogelijkheid geeft om op de behoeftes en noden van hun kind te reageren. Om een voorbeeld te geven, als een kind zich onzeker voelt over de relaties met bepaalde vrienden en deze gevoelens van onzekerheid geheim houdt voor de ouders, kan dit wellicht zijn of haar zelfstandigheid en autonomie bevorderen, maar het geeft ouders niet de mogelijkheid om via ondersteuning en communicatie het kind te helpen deze gevoelens te verminderen.

Alhoewel het nog onduidelijk is hoe geheimen bijdragen aan de ontwikkeling van autonomie, lijkt het erop dat er onrecht wordt gedaan aan de slechte reputatie die geheimen hebben. Ons onderzoek toont aan dat geheimen voor degene die deze met zich meedraagt zowel voor- als nadelen hebben. Aan de ene kant kunnen geheimen wellicht bevorderlijk zijn voor ontwikkelingstaken, maar aan

de andere kant kunnen deze hun weerslag hebben in lichamelijke klachten en depressieve gedachtes.

Ontwikkelingsaspecten van geheimen

Omdat het hebben van geheimen opgevat kan worden als een verzameling van cognitieve, gedragsmatige en affectieve vaardigheden, veronderstelden we dat oudere adolescenten beter in staat zouden zijn om geheimen goed te hanteren in hun contacten met de ouders in vergelijking tot jongere adolescenten. We hadden dus verwacht dat oudere adolescenten zowel minder kosten als meer baten zouden hebben van geheimen voor hun ouders. We vonden geen steun voor deze veronderstelling. Er zijn diverse verklaringen denkbaar. Ten eerste is het mogelijk dat de vaardigheden die nodig zijn om geheimen te bewaren eerder worden aangeleerd. Onderzoek toont aan dat vijfjarigen al in staat zijn om een geheim te bewaren (bijv. Pipe & Goodman, 1991; Pipe & Wilson, 1994) en dus over de cognitieve capaciteiten beschikken om geheimen te bewaren (bijv. Peskin, 1992). Als ze eenmaal over deze vaardigheden beschikken doen kinderen ervaring op met de voor- en nadelen van het verborgen houden van persoonlijke informatie en bereiken ze wellicht een basisniveau van vaardigheden voordat ze de adolescentieperiode bereiken. Om dit na te gaan, zou het goed zijn om in verder onderzoek zowel kinderen als adolescenten in het design te betrekken. Ten tweede is het mogelijk dat onze instrumenten niet gevoelig genoeg zijn om verschillen in het niveau van vaardigheden om geheimen te bewaren te registreren. In toekomstig onderzoek is het verstandig maten op te nemen die direct de gedachtes en gevoelens van adolescenten over het hebben van geheimen tastbaar maken om een beter begrip te krijgen of, en zo ja, hoe oudere adolescenten verschillen van jongere adolescenten.

Tekortkomingen in studies naar geheimen van adolescenten

In de inleiding hebben we aangegeven dat er wellicht versturende factoren zijn die onderzoek naar de relatie tussen geheimen voor de ouders en kosten en baten bemoeilijken. Allereerst was er de gedachte dat geheimhouding misschien het tegenovergestelde is van het vrijgeven van persoonlijke informatie: jongeren die veel geheimen hebben vertellen ook minder aan anderen. Als geheimen echt de keerzijde zouden zijn van openheid zou het niet zo zinvol zijn om naast onderzoek naar de effecten van het delen van persoonlijke informatie ook onderzoek op te zetten naar de effecten van geheimen. Onze bevindingen tonen echter aan dat, alhoewel er een evidente relatie is tussen deze begrippen, geheimen voor de ouders een onafhankelijke bijdrage levert aan de voorspelling van lichamelijke klachten, depressie en autonomie. Ook geeft ons onderzoek aan dat de relaties van geheimen met die uitkomstmaten sterker zijn dan die van openheid met de uitkomstmaten. Dit geeft aan dat het welbevinden van jongeren sterker bepaald wordt door wat ze bewust niet vertellen aan hun ouders, dan door wat ze wel vertellen.

Verder is het ook mogelijk dat geheimen voor de ouders het gevolg zijn van een slechte relatie van adolescenten met hun ouders. Onze bevindingen geven echter aan dat de relaties tussen geheimen en de kosten en baten aanwezig zijn, zelfs wanneer er gecontroleerd wordt voor de effecten van de kwaliteit van de ouder-kind relatie. De gevolgen van geheimhouding zijn dus meer dan alleen een bijproduct van de kwaliteit van de ouder-kind relatie op het welbevinden en gevoelens van autonomie van adolescenten.

Als laatste hadden wij de gedachte dat geheimen voor de ouders mogelijk een weerslag zijn van beperkte sociale contacten van adolescenten buiten het gezin. Het is immers mogelijk dat adolescenten geheimen hebben voor hun ouders, omdat ze geen vrienden hebben om ze mee te delen (conform Kelly & McKillop, 1996). Bijvoorbeeld een meisje is dolverliefd op een jongen en deze jongen wil beginnen met kussen. Het meisje wil niet met haar moeder of vader bespreken wat ze zou moeten doen, omdat die meteen zouden aannemen dat ze seks zou hebben. Het meisje wil haar dilemma dus voor haar ouders geheimhouden. Echter, ze heeft ook geen vriendin met wie ze zich zo op haar gemak voelt dat ze een dergelijk onderwerp zou kunnen bespreken. We vonden geen steun voor deze gedachte. Geheimhouding voor de ouders lijkt in onze bevindingen onafhankelijk te zijn van de relaties met vrienden.

De mate waarin adolescenten geheimen hadden voor hun ouders hing niet samen met de intensiteit van contacten met leeftijdgenoten. Deze bevindingen geven aan dat geheimhouding eerder het resultaat is van een actief en doelgericht proces bij specifieke personen, dan een passieve reactie ten opzichte van bepaalde sociale omstandigheden (bijv. Brown-Smith, 1998; Finkenauer, 1998).

Tekortkomingen van ons onderzoek

Aangezien we geïnteresseerd waren in de functies van geheimen in de adolescentie hebben we ervoor gekozen om ons te richten op de geheimen die adolescenten voor hun ouders hebben. Echter, jongeren kunnen ook geheimen hebben voor andere personen zoals vrienden, broers of zussen, of leraren (Vangelisti, 1994). Het is mogelijk dat de invloed die geheimen hebben op het welzijn van adolescenten afhankelijk is van het type persoon waarvoor een gebeurtenis of gedachte geheim wordt gehouden. Om een voorbeeld te geven, geheimen die jongeren voor hun ouders hebben maar wel met hun vrienden delen, hebben wellicht een minder negatieve uitwerking op welbevinden dan geheimen die voor iedereen verborgen worden gehouden. In het eerste geval slaat de jongere twee vliegen in een klap, omdat hij of zij (a) de onafhankelijkheid ten opzichte van het gezin markeert en (b) een eigen sociaal netwerk ontwikkelt (Buhrmeister, 1990; Hartup, 1996). In het tweede geval is het goed mogelijk dat, omdat een persoon het geheim met niemand kan of wil delen, hij of zij verstrikt raakt in de eigen gedachtes of problemen. In dit geval is er de meeste kans dat de geheimen pijnlijk en nadelig zijn voor de adolescent (Kelly & McKillop, 1996). Nader onderzoek is nodig om deze gedachtes verder uit te zoeken.

Tenslotte is onze meting van geheimen in ouder-adolescent relaties niet sensitief genoeg om na te gaan of jongeren geheimen strategisch gebruiken in hun communicatie met anderen. Verder moet het duidelijk zijn dat door het gebruik van een cross-sectioneel design, het niet mogelijk is uitspraken te doen over de causaliteit van de relaties tussen geheimen en kosten en baten. In deze studie gaan we er vanuit dat geheimen bepaalde kosten met zich meebrengen. Dus jongeren die veel geheimen hebben, rapporteren ook meer gevoelens van depressie. Maar het is evengoed mogelijk dat jongeren die depressief zijn en een laag zelfbeeld hebben, veel van de gebeurtenissen die ze meemaken angstvallig voor zichzelf houden, bang om deze te delen met anderen. Een longitudinale studie zou waarschijnlijk uitkomst bieden als het gaat om het verkrijgen van kennis over de richting van relaties tussen geheimen, welbevinden en ontwikkeling van jongeren.

In het licht van deze tekortkomingen is ons onderzoek een eerste stap in de studie van geheimen in de adolescentie en geeft het duidelijk aan dat geheimen een belangrijke factor zijn in het welzijn en ontwikkeling van adolescenten.

Gegeven dit belang wordt het tijd dat onderzoek naar geheimen prominenter op de onderzoeksagenda wordt gezet.

Literatuur

- Aiken, L. S., & West, S. G. (1991). *Multiple regression: Testing and interpreting interactions*. Newbury Park, CA: Sage.
- Allen, J. P., Hauser, S. T., Bell, K. L., & O'Connor, T. G. (1994). Longitudinal assessment of autonomy and relatedness in adolescent-family interactions as predictors of adolescent ego development and self-esteem. *Child Development, 65*, 179-194.
- Berndt, T. J. (1996). Transitions in friendship and friends' influence. In J. A. Graber, J. Brooks-Gunn & A. C. Peterson (Eds.), *Transitions through adolescence: Interpersonal domains and context* (pp. 57-84). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Blomberg, S., & Vaassen, S. (2000). *Geheimen bij kinderen en adolescenten. Niet gepubliceerd manuscript*, Universiteit Utrecht.
- Blos, P. (1967). The second individuation process of adolescence. *Psychoanalytic Study of the Child, 22*, 162-168.
- Blos, P. (1979). *The adolescent passage*. New York: International Universities Press.
- Bok, S. (1989). *Secrets: On the ethics of concealment and revelation*. New York: Vintage Books.
- Brown-Smith, N. (1998). Family secrets. *Journal of Family Issues, 19*, 20-42.
- Buhrmester, D. (1990). Intimacy of friendship, interpersonal competence, and adjustment during preadolescence and adolescence. *Child Development, 61*, 1101-1111.
- Buhrmester, D., & Prager, K. (1995). Patterns and functions of self-disclosure during childhood and adolescence. In K. Rotenberg (Ed.), *Disclosure processes in children and adolescents* (pp. 10-56). New York: Cambridge University Press.
- Chandler, M., Fritz, A. S., & Hala, S. (1989). Small-scale deceit: Deception as a marker of two-, three- and four-year-olds' early theories of mind. *Child Development, 60*, 1263-1277.
- Chelune, G. J., Waring, E. M., Vosk, B. N., Sultan, F. E., & Odgen, J. K. (1984). Self-disclosure and its relationship to marital intimacy. *Journal of Clinical Psychology, 40*, 216-219.
- Coie, J. D. (1990). Toward a theory of peer rejection. In S. R. Asher & J. D. Coie (Eds.), *Peer rejection in childhood* (pp. 365-401). Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. A. Dienstbier (Ed.), *Nebraska Symposium on Motivation, 1990: Perspectives on motivation. Current theory and research in motivation*, (Vol. 38, pp. 237-288). Lincoln, NE: University of Nebraska Press.
- Engels, R. C. M. E., Knibbe, R.A., & Drop, M.J. (1999). Visiting public drinking places: An explorative study into the functions of pub-going for late adolescents. *Substance Use and Misuse, 34*, 1061-1080.
- Erikson, E. H. (1959). *Identity and the life cycle*. Psychological Issues, (1, Monograph No. 1).
- Fincham, F. D., & Bradbury, T. (1987). The assessment of marital quality: A reevaluation. *Journal of Marriage and the Family, 49*, 797-809.
- Finkenauer, C. (1998). *Secrets: Types, determinants, functions, and consequences*. Unpublished doctoral dissertation, University of Louvain at Louvain-la-Neuve, Louvain-la-Neuve, Belgium.
- Finkenauer, C., Engels, R. C. M. E., Meeus, W., & Oosterwegel, A. (2002). Self and identity in early adolescence: The pains and gains of growing up. In T. M. Brinthaup & R.P. Lipka (Eds.), *Understanding the self of the early adolescent*. New York: State University of New York Press.
- Finkenauer, C., & Rimé, B. (1998a). Socially shared emotional experiences vs. emotional experiences kept secret: Differential characteristics and consequences. *Journal of Social and Clinical Psychology, 17*, 295-318.
- Finkenauer, C., & Rimé, B. (1998b). Keeping emotional memories secret: Health and well-being when emotions are not shared. *Journal of Health Psychology, 3*, 47-58.
- Flitner, E. H., & Valtin, R. (1985). "Das sage ich nicht weiter": Zur Entwicklung des Geheimnisbegriffs bei Schulkindern. *Zeitschrift für Pädagogik, 31*, 701-716.

- Goossens, L. (1997). Emotionele autonomie, relationele steun en de perceptie van het gezinsfunctioneren door adolescenten. In J. R. M. Gerris (Red.), *Jongerenproblematiek: Hulpverlening en gezinsonderzoek* (pp. 92-103). Assen: Van Gorcum.
- Grotevant, H. D., & Cooper, C. R. (1986). Individuation in family relationships: A perspective on individual differences in the development of identity and role-taking skill in adolescence. *Human Development, 29*, 82-100.
- Harber, K. D., & Pennebaker, J. W. (1992). Overcoming traumatic memories. In S. A. Christianson, (Eds.), *The handbook of emotion and memory: Research and theory* (pp. 359-387). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Hartup, W. W. (1996). The company they keep: Friendships and their developmental significance. *Child Development, 67*, 1-13.
- Huston, T. L., McHale, S. M., & Crouter, A. C. (1986). When the honeymoon is over: Changes in the marriage relationship over the first year. In R. Gilmour & S. W. Duck (Eds.), *The emerging field of personal relationships* (pp. 109-132). Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Jung, C. G. (1961). *Freud and psychoanalysis* (translated by R. F. C. Hull). London, GB: Routledge & Kegan Paul.
- Kandel, D., & Davies, M. (1982). Epidemiology of depressive mood in adolescents. *Archives of General Psychiatry, 39*, 1205-1212.
- Kaplan, E. (1987). Development of the sense of separateness and autonomy during middle childhood and adolescence. In J. Bloom-Feshbach & S. Bloom-Feshbach (Eds.), *The psychology of separation and loss* (pp. 136-164). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Kelly, A. E. (1998). Clients' secret keeping in outpatient therapy. *Journal of Counseling Psychology, 45*, 50-57.
- Kelly, A. E., & McKillop, K. J. (1996). The consequences of revealing personal secrets. *Psychological Bulletin, 120*, 450-465.
- Kerr, M., & Stattin, H. (2000). What parents know, how they know it, and several forms of adolescent adjustment. *Developmental Psychology, 36*, 366-380.
- Lane, D. J., & Wegner, D. M. (1995). The cognitive consequences of secrecy. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*, 237-253.
- Larson, D. G., & Chastain, R. L. (1990). Self-concealment: Conceptualization, measurement, and health implications. *Journal of Social and Clinical Psychology, 9*, 439-455.
- Larson, R. W., Richards, M. H., Moneta, G., Holmbeck, G., & Duckett, E. (1996). Changes in adolescents' daily interactions with their families from ages 10 to 18: Disengagement and transformation. *Developmental Psychology, 32*, 744-754.
- Last, U., & Aharoni-Etzioni, A. (1995). Secrets and reasons for secrecy among school-aged children: Developmental trends and gender differences. *Journal of Genetic Psychology, 156*, 191-203.
- Mahler, M. S., Pine, F., & Bergman, A. (1975). *The psychological birth of the human infant*. New York: Basic Books.
- Manen, M. van, & Levering, B. (1996). *Childhood's secrets: Intimacy, privacy, and the self reconsidered*. New York: Teachers College Press.
- Margolis, G. J. (1966). Secrecy and identity. *International Journal of Psycho-Analysis, 47*, 517-522.
- Meares, R., & Orlay, W. (1988). On self boundary: A study of the development of the concept of secrecy. *British Journal of Medical Psychology, 61*, 305-316.
- Miller, L. C., Berg, J. H., & Archer, R. L. (1983). Openers: Individuals who elicit intimate self-disclosure. *Journal of Personality and Social Psychology, 44*, 1234-1244.
- Pennebaker, J. W. (1989). Confession, inhibition, and disease. In L. Berkowitz (Ed.) *Advances in experimental social psychology* (Vol. 22, pp. 211-244). New York: Academic Press.
- Pennebaker, J. W., & Susman, J. R. (1988). Disclosure of traumas and psychosomatic processes. *Social Science and Medicine, 26*, 327-332.
- Peskin, J. (1992). Ruse and representations: On children's ability to conceal information. *Developmental Psychology, 28*, 84-89.

- Pipe, M. E., & Goodman, G. S. (1991). Elements of secrecy: Implications for children's testimony. *Behavioral Sciences and the Law*, 9, 33-41.
- Pipe, M. E., & Wilson, J. C. (1994). Cues and secrets: Influences on children's event reports. *Developmental Psychology*, 30, 515-525.
- Renshaw, P. D., & Brown, P. J. (1993). Loneliness in middle childhood: Concurrent and longitudinal predictors. *Child Development*, 64, 1271-1284.
- Russell, D., Peplau, L. A., & Cutrona, C. E. (1980). The revised UCLA Loneliness Scale: Concurrent and discriminant validity evidence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 39, 472-480.
- Ryan, R. M., Deci, E. L., & Grolnick, W. S. (1995). Autonomy, relatedness, and the self: Their relation to development and psychopathology. In D. Cicchetti & D. J. Cohen (Eds.), *Developmental psychopathology, Vol. 1: Theory and methods* (pp. 618-655). New York: Wiley.
- Ryan, R. M., & Lynch, J. H. (1989). Emotional autonomy versus detachment: Revisiting the vicissitudes of adolescence and young adulthood. *Child Development*, 60, 340-356.
- Sikkel, D. (1980). Een verkorting van de VOEG-schaal. *Sociaal Cultureel Kwartaalbericht*, 2, 22-26.
- Simmel, G. (1950). The secret and the secret society. In K. W. Wolff (Ed. and trans.), *The sociology of Georg Simmel*. New York: Free Press.
- Stattin, H., & Kerr, M. (2000). Parental monitoring: A reinterpretation. *Child Development*, 71, 1072-1085.
- Steinberg, L., & Silverberg, S. B. (1986). The vicissitudes of autonomy in early adolescence. *Child Development*, 57, 841-851.
- Vangelisti, A. L. (1994). Family secrets: Forms, functions, and correlates. *Journal of Social and Personal Relationships*, 11, 113-135.
- Watson, A. J., & Valtin, R. (1993). "It's not telling your mum, only your friend": Children's understanding of secrets. In M. J. Dunkin (Ed.), *St. George papers in education* (Vol. 2, pp. 1-53). Oatley, NSW, Australia: The School of Teacher Education.
- Youniss, J. & Smollar, J. (1985). *Adolescent relations with mothers, fathers, and friends*. London: University of Chicago Press.